

Legăturile Klarei

Autor: Dea Loher

Dea Loher (n. 1964) este, probabil, cea mai titrată autoare de teatru din spațiul cultural de expresie germană. A studiat germanistică și filozofie și a frecventat cursurile de dramaturgie de la Freie Universität Berlin, în perioada în care acestea erau conduse de Heiner Müller. A cunoscut succesul de la primii ei pași în teatru. *Olgas Raum* (*Camera Olgăi*, 1991), cea de-a doua piesă a ei, i-a adus și un prim premiu. Între 1993-1995 a primit nu mai puțin de 5 premii destinate dramaturgilor tineri, inclusiv, doi ani la rând, titlul de cel mai bun autor tânăr conferit de juriul celei mai prestigioase reviste de teatru din Germania, *Thetare heute*. Între timp a mai scris vreo 20 de piese de teatru, un volum de proză, un roman și a fost distinsă cu multe alte premii, printre care *Royal Court Playwrights Award*, *Bertolt Brecht Literaturpreis*, *Mülheimer Dramatikerpreis* (de două ori), *Berliner Literaturpreis*.

Câteva dintre piesele ei au fost jucate și în România, unde, în 2013, i s-a publicat și o antologie cu nu mai puțin de 10 piese sub titlul *Barbăalbastră – speranța femeilor*, la editura EuroPress.

Dea Loher, *Legăturile Klarei*

Personaje: 3 femei, 5 bărbați

Klara are un job bun, stabil, pentru care mulți ar invidia-o: este redactorul tehnic al unui producător de instrumente de uz casnic. Are de redactat instrucțiuni de folosire pentru varii ustensile. Ca de pildă pentru acest fier de călcat super ușor, care... Care-i prilejuiește Klarei revelația absurdului acestei ocupații, al existenței pe care o duce. Un lucru este cât se poate de clar pentru Klara: nu asta își dorește ea de la viață. Rămasă fără slujbă, se apucă de ceva mult mai serios: de căutarea unei misiuni, a unui rost în viață, a unei poziții care să-i permită să afle răspunsuri la marile întrebări ale unei existențe cu care cei din jur par, în mod de neînțeles pentru ea, mulțumiți. Nu fericiți, căci pentru fericire nu există instrucțiuni de folosire; dar ei nici nu par să dorească mai mult. Spre deosebire de Klara care, asemenea tuturor protagoniștilor dramelor Deei Loher, refuză o viață de care să fie doar mulțumită.

Noul ei traseu social și relațiile prin care trece – de la cele de familie la cele sentimentale – par la un moment dat să-i contamineză și pe ceilalți de un soi de insatisfacție confuză, dar dorințele lor rămân terestre, obișnuite, lipsite de profunzimea și amplitudinea aspirațiilor care o poartă pe Klara pe o traiectorie – cum altfel? – descendentă. Chiar dacă pe ultima „sută de metri” apar și banii ce ar constitui, pentru cele mai multe dintre personajele acestei piese, ale tuturor pieselor în general, soluția problemelor lor. Nu și pentru Klara, care decide să-i trimită unui personaj misterios. Cât despre salvare, în măsura în care mai poate exista vreuna, aceasta ar putea să vină de la exoticul Chinez fără nume.

Comentariul lui Scora

Cu această piesă, Dea Loher propune unul dintre cele mai frumoase personaje feminine din dramaturgia ultimelor decenii. Refuzul Klarei de a se mulțumi cu bunăstarea și mulțumirea unei vieți sufocate de pragmatism nu o împinge spre feminism ori spre adoptarea vreunei ideologii. Nu se victimizează, nu acuză lumea, viața, destinul, nu-și plânge de milă. Aventura, căutarea ei rămâne solitară, trezindu-ne eventual speranța că va reuși să mai contamineză vreuna din „legăturile” ei. Dar și atunci când traseul Klarei se încheie, lumea rămâne neschimbată. Un text de un realism sumbru, condensat, cu mici oaze de comedie, cu altele de sensibilitate și mister, scris într-o limbă ironică, sarcastică, lucidă. Dar și plină de poezie

Detalii tehnice

Premiera absolută a avut loc pe 31.03.2000, la Burgtheater Viena, în regia Christinei Paulhofer.

Premiera românească a avut loc în 2001, la Teatrul ACT, ca spectacol-lectură regizat de Radu Afrim.

Drepturile de reprezentare: Verlag der Autoren GmbH & Co, KG Taunusstraße 19, 60329 Frankfurt am Main, Cahrlotte Brombach, brombach@verlagderautoren.de.

Drepturile asupra prezentei versiuni românești: Victor Scoradeț, 0722 408 530, vicmarsco@yahoo.de.

Mostră text

VOCE DIN OFF

Citiți.

Citiți cu voce tare.

Stimate client. Fierul de călcat super-ușor al firmei *Alegerea Potrivită* vă asigură dumneavoastră și rufelor dumneavoastră un călcat fericit. Cum se utilizează fierul de călcat, e mai simplu să vi se arate într-unul din magazinele noastre de specialitate *Alegerea Potrivită* sau de către un client mulțumit din cercul dumneavoastră de prieteni ai firmei *Alegerea Potrivită*.

Iar acum câteva sugestii. Așternuturile nu ar trebui să le călcați dumneavoastră. Duceți-le mai bine la călcătorie. Nici jeanșii și tricourile, dar nici îmbrăcămintea ușoară de vară nu ar trebui să le călcați dumneavoastră, în afara cazului în care doriți să treceți drept un perfecționist excentric. În general, cumpărați cât mai multă îmbrăcămintă neșifonabilă cu puțință. Astfel veți evita febra nusculară cronică precum și tendinita, care pot să apară ca urmare a mișcării monotone a brațului încoace și-ncolo timp de ore întregi, precum și varicele generate de statul imobil timp îndelungat lângă scândura de călcat. În felul acesta, vă veți ameliora considerabil nu doar propria înfățișare ci și climatul conjugal. Nu ar trebui să mai călcați deloc. Călcatul vă răpește timpul, vă omoară nervii și e destul de inutil, ca de altfel orice formă de muncă în gospodărie. De aceea renunțați definitiv la fierul dumneavoastră de călcat. Duceți-l la negustorul de vechituri, cu câteva mărci și cincizeci de pfennigi tot vă mai alegeți, sau, dacă e vorba de unul proaspăt achiziționat, pretextați o nemulțumire oarecare la magazinul dumneavoastră de specialitate *Alegerea Potrivită* și puneți să vi se restituie integral prețul de cumpărare.

2

La sora Klarei. Seara târziu.

KLARA Da așadar cum spuneam.

M-au dat afară.

Ceea ce nu ar trebui acum să prilejuiască
o atât de neplăcută

și devastatoare tăcere familială.

Pauză.

Se poate întâmpla oricui.

O dată sau de două ori în viață

tot poate să se-ntâmple.

Sau cel puțin

trebuie să te aștepți la una ca asta

în zilele noastre.

Iar atunci m-am gândit, Gottfried,

de aceea voiam să te rog –

Poți să-mi faci rost de un credit

de la tine de la bancă.

IRENE Ce impertinență.

Va să zică, așa o impertinență,

aproape doi ani nu se arată deloc,

ajungi să bănuiești cine știe ce,

și pe urmă dă buzna aici,

fiindcă vrea bani de la noi.

KLARA De la tine, chiar dacă mi i-ai face cadou,

nu aş primi nici cinci mărci,

chiar dacă m-ai ruga,

banca însă poate să facă o afacere.

GOTTFRIED Cu tine.

KLARA Tomas și cu mine o să ne căsătorim.

El poate să gireze pentru mine.

IRENE Totuși nu fără un motiv.

Fără motiv nu se poate.

Nu te-au dat ei afară fără un motiv.

Ce anume

s-a întâmplat de data asta,

Klara.

KLARA Ba da. Fără nici un motiv. Jur.

TOMAS Se poate de exemplu ca un client

pe baza studierii instrucțiunilor de folosire ale Klarei

să fi rămas cu bustul blocat

în tamburul mașinii lui de spălat

astfel încât în timpul procesului de centrifugare abia declanșat,

printr-un contact susținut și ritmic
cu interiorul acestei componente de oțel care este tamburul,
capul lui să fi fost considerabil avariat,
și să fi rămas cu hemoragii, răni și un
timpan spart.

De atunci a rămas în proces cu firma
și cu un țuit în ureche.

KLARA Când este nervos, Tomas minte cronic.

Din cauza instrucțiunilor mele de folosire nimeni nu a avut niciodată
de suferit.